

PÖLLUMAJANDUSE REGISTRITTE JA INFORMATSIOONI AMET

20. maist saab PRIA-le esitada pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotlusi

Pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt algab 20. mail ning kestab 17. juunini. Taotluste esitamise toimumiseks ainult e-PRIA vahendusel aadressil epria.pria.ee.

Taotleda saab samu uue programmiperioodi toetusi, mida 2023. aastal. Uue programmiperioodi toetustest lisanduvad kohalikkus sorti taime kasvatamise, väärtusliku püsirohuma saililitamise, turvas- ja erodeeritud mullaga väärtusliku püsirohuma kaitse ning põhjavee kaitse alal asuva väärtusliku püsirohuma kaitse toetused.

Viimast aastat saab taotleda eelmise programmiperioodi poolloodusliku koosluse hooldamise ja ohustatud tõugu looma pidamise toetusi, mida saavad taotleda need, kellel on vastav kehtiv 5-aastane kohustus.

Uue programmiperioodi algus tõi eelmisel aastal kaasa suuri muutusi ja ka 2024. aastal on toetuste nõuetes tehtud mitmeid olulisi muudatusi, millelega tuleb toetuste taotlemisel arvestada. Muudatused annavad taotlejatele suurema paindlikkuse, aga nende sisseviimine vajab infosüsteemide arendamist ja parendamist ning see võib kaasa tuua erinevate tähtaegade pikene-mise, sh väljamaksete nihkumise hilise-male ajale. PRIA teeb kõik endast oleneva, et kõik protsessid saaksid tehtud võimalikult kiiresti ning toetusotsused vormistatud esimesel võimalusel.

Muudatused tingimuslikkuse maa heas põllumajandus- ja keskkonnanaisundis hoidmise (HPK) nõuetes

Käesolevast aastast rakendub turvas- ja märgalade kaitse nõue (HPK 2). Nõuet tuleb täita turvasmullaga põllumajandusmaal ja märgaladel, mis asuvad põllumajandusmaal. Neil aladel ei ole lubatud künda ega freesida, välja arvatud põllumaal, kus on lubatud künda ja freesida üks kord kolme aasta jooksul. Kuivendamata märgalad ja turvasmullaga põllumajandusmaid ei ole lubatud kuivendada.

Talvise taimkatte nõude (HPK 6) osas laieneb 30% erisus ka kartulikasvatajatele. Kui põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püskikultuuride alusest maast vähemalt 50% kasvatatakse kõõgivilja, kartulit, puuvilja, marjakultuuri, lilli, maitse- ja ravimtaimi ning istikuid, peab põllumajandusliku majapidamise põllumaast ja püskikultuuride alusest maast vähemalt 30% olema talvise taimkatte all.

Esmakordselt rakendub lihtsustatud külvi-korra nõue (HPK 7). Põllumaal tuleb järgida külvikorda, mis tähendab, et samal põllul ei tohi sama põhikultuuri kasvatada üle kolme aasta ning 50% põllumaast ei ole lubatud kasvatada sama põhikultuuri kahel järjestikusel aastal, v.a kui kasvatatakse vahe-kultuuri, aga seejuures tuleb tagada põhikultuuri vaheldumine vähemalt kolme aasta möödudes. Nõuet ei pea täitma taotleja, kelle ettevõtte on mahepõllumajanduse seaduse alusel tunnustatud, või taotleja, kelle põllumajandusliku majapidamise põllumaa suurus on kuni 10 hektarit. Põhikultuurina käsitletakse taotlusele märgitud põllumajanduskultuuri, mis on maha pandud, istutatud või külvatud enne taotluse esitamise aastat või taotluse esitamise aasta kevadel ja mida kasvatatakse kasu-tades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid või hoitakse maad must-kesas või söötis.

Ühe olulisema muudatusena eemaldat-akse tingimuslikkuse nõuetest tootmi-sest kõrvale jäetud maa-alade ja elemen-tide nõue (HPK 8.1). Nõue eemaldatakse kogu programmiperioodi 2023–2027 ajaks. Lahtiseletatult tähendab see, et tingimus-likkuse süsteemist eemaldatakse tootmi-sest kõrvale jäetud maa-alade ja elemen-tide määratlemise nõue ja seega ei pea alates käesolevast aastast toetuste taotlemisel esitada erinevate protsentide (3%, 4% ja 7%) valikuga tootmisest kõrvale jäetud maa-alasid ja maastikuelemente jätma. Samas jäävad kehtima senised nõuded, nagu nõue säilitada maastiku-elemente ja keeld lindude pesitsemise ajal pügada hekke ja puid.

Olulisemad muudatused toetuste nõuetes

Muutunud on aktiivse tootja nõude käsitus. Aktiivseks tootjaks loetakse taotlejad, kes omavad lisaks põllumaale püskikultuuridega põld. Samuti on aktiivsed tootjad taotlejad, kelle kasutuses on taotluse esitamise aastal vähemalt üks hektar pärandniitu, millele taotletakse uue programmiperioodi pärandniidu hooldamise toetust.

Noore põllumajandustootja toetuse nõudeid ühtlustatakse: toetust makstakse põllumajandustootjale, kes on taotluse esitamise ajal kuni 40-aastane; varasema 100 hektari asemel toetatakse põllumajanduslikku tegevust 260 hektaril; kui juriidilise isiku osanike, aktsionäride või liikmete arv on suurem kui juhatuse liikmete arv, ei pea kõik juriidilise isiku osanikud, aktsionärid või liikmed kuuluma äriühingu juhatusse.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejad saavad kasutada juhendamisteenust

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejatel on võimalik kasutada PRIA juhendamisteenust, mis toetab kliente taotluse esitamisel ning aitab paremini mõista KSM toetuse nõudeid. **Toetuse taotlejad saavad juhendamist kasutada 20. maist 12. juunini.**

KSM toetus on esimene pindala- ja loomatoetus, mille puhul pilootprojektina pakutakse juhendamisteenust. Pikemas perspektiivis on PRIA plaanis pakkuda juhendamist ka teiste pindala- ja loomatootuste osas.

Juhendamisele pöördumiseks tuleb esmalt broneerida aeg PRIA kodulehe broneerimissüsteemi pria.ee/broneering (teenuse valiku rippmenüüs „KSM toetuse taotluse täitmise juhendamine“) kaudu. Taotleja saab otsustada, kas soovib juhendamist telefoni teel või veebi teel Microsoft Teamsi kasutades. Kuna juhendamiseks ette-nähtud aeg on piiratud, siis on vaja enne broneeringu tegemist läbi mõelda, milliste küsimuste osas soovitakse juhendamisel abi saada. Broneerimisel tuleb lahtrisse „Märkused“ panna kirja taotleja registri-kood ning pöördumise sisu (näiteks, kas juhendamise käigus soovi-takse infot KSM toetuse nõuete kohta või on pöördumine seotud e-PRIA KSM toetuse taotlemisel tekkinud küsimustega). Soovi-tame juhendamise aja broneerida varakult, et leida endale vabade aegade hulgast sobivaim. Juhendamise kohta leiab rohkem infot lehelt pria.ee/infokeskus/juhendamisteenus.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetust saab taotleja, kes kasvatab kokku vähemalt ühel hektaril põllukultuure, aiakultuure, lilli, kellel on mitmeliigiline väike põld või põldtunnustatud heina-seemnepõld. Alates 15. juulist peavad keskkonnasõbraliku majandamise toetuse taotlejad hakkama pidama elektroonselt põlluraamatut. Lisaks on neil võimalik taotleda toetust vahekultuuride kasvata-mise lisategevuse elluviimise eest.

Muudatuskuuri läbib ka ökoalade toetus, mille saamiseks piisab edaspidi, kui taotleja määratleb ökoaladena vähemalt 7% põllumajandusliku majapidamise põllumaa ja maastikuelementide aluse maa pind-alast. Seejuures saab taotleja ise valida, kas täidab protsendi sööti jäetud maa, haljaskesa, mille taimikusse istutatakse või külvatatakse põllumajanduskultuur või mis viiakse mulda, 6–12 m laiuse rohumaariba, lämmastikku siduvate põllumajanduskul-tuuride või erinevate maastikuelementi-

dega (hekk, põllusaar, puude rida, metsasiil, kraav, kiviaed). Lisaks on erinevalt eelmi-sest aastast lubatud haljaskesa haljas-väetise sisse kündmise asemel haljaskesa kohustuseaastal mulda viia või taimikusse külvata või istutada põllumajanduskul-tuur. Edaspidi võib rohumaariba külgneda nii rohumaale kui ka sööti jäetud maaga ning moodustada varasema 10% asemel 30% külgneva põllu pindalast.

Taotleja peab veenduma, et maade kasutamiseks on olemas nõuetekohane õiguslik alus

Toetust saab taotleda põllumajandusmaa kohta, mida taotlejal on õigus kasutada taotluse esitamise aasta 15. juuni seisuga. Kui taotlejal puudub põllumajandusmaa kasutusõigus, kuid vaatamata sellele hakkab ta maad harima ning taotleb põllu-majandusmaa kohta toetust, rikub ta oman-diõigust ning selle maa osas jäetakse taotlus rahuldamata.

Toetuse saamise eelduseks on lisaks põllumajandusmaa kasutusõiguse omami-sele selle maa reaalne kasutamine. Maa omanik, kes maa harimisega ei tegele, ei ole samuti õigustatud toetust saama, sest ainu-üksi maa kasutamise õiguse omamine ei ole piisav alus toetuse taotlemiseks.

Kui eraomandis olevate maade puhul võivad kokkulepped maa omaniku ja kasu-taja vahel olla suulised, siis riigimaade kasutamiseks peab olema kirjalik leping. Ka eraomandi puhul on soovituslik võimalike segaduste ja vaidluste vältimiseks sõlmida lepingud kirjalikult. Taotlejad peavad veen-duma, et isik, kellega nad kasutuslepingu sõlmivad, on õigustatud maad neile kasu-tada andma. Maade omanike kohta saab infot kinnistusraamatust.

Riigimaadega seotud lepingute andmed on kantud riigi kinnisvararegistrisse. Infot katastriüksuste omandivormi, maa maksu-tamishinna ja riigimaade lepingute kohta saab kaardikeskkonnast KATRI (riigivara.kataster.ee). Sealt leiab ka info riigivara valitjase või volitatud asutuse kohta, kelle poole maa rendile võtmise sooviga pöö-ruda. Riigimaale sõlmitud põllumaa rendi- ja kasutusvalduse lepingute osas saab infot Maa-ameti riigimaade haldamise osakonna müügi ja rendi büroolt.

Pinnaseiresüsteem ja kohapealsed kontrollid

2023. aastal muutus toetuste kontrolli-süsteem täielikult – kogu Euroopa läks üle pinnaseirele. Varem pidid liikmes-riigid toetuste nõuete täitmist kohapeal kontrollima maksimaalselt 5% taotlejate juures, pinnaseire kasutuselevõtuga on aga kontrollitavate põldude pind vöördes 2022. aastaga Eestis suurenenud 78 000 hektarilt 978 000 hektarile.

Pinnaseiret tehakse satelliidipiltide aegridade põhjal. Põllu kohta kogutakse andmeid ning jälgitakse taimede vegeta-siooniga seotud muutusi maist septembrini. Muudatusi otsivad algoritmid.

Taotlejate jaoks muutus protsess paind-likumaks. Kui varem sai taotlust täiendada ainult taotlusperioodi lõpuni ehk juuni keska-paigani, siis pinnaseire rakendamisega saavad taotlejad põllu pinda korrigeerida ja põllumajanduskultuure muuta ning täien-dusi lisada hiljemgi. Kui taotleja muudab oma taotlust, siis muudatuse tulemus kajastub mõne aja pärast ka seire tule-mustes. Taotlejat ei pea karistama täien-dava toetuse vähendamise, kui kevadel tehtud plaanid täielikult ei realiseeru, sest muutunud olukorda saab taotlusele opera-tiivselt muuta. Teisalt on paindlikkuse lisa-mine toonud kaasa kogu kontrolliprotsessi pikene-mise. Kui eelnevatel aastatel olid oktoobri lõpuks juba kõik kohapealsed kontrollid lõpetatud, siis nüüd, kui taotlust saab muuta kuni 1. novembrini, saab PRIA teatud kontrollid alles novembris alustada.

Milliseid toetusi saab 2024. aastal taotleda?

2024. aastal saab taotleda strateegiakava 2023–2027 alusel antavaid otsetoetusi, maaelu arengu pindala- ja loomapõhiseid toetusi ning Eesti maaelu arengukava 2014–2020 alusel antavaid pindala- ja loomapõhiseid toetusi.

Strateegiakava 2023–2027 otsetoetused

- Põhisisetuleku toetus (PST)
- Ümberjaotav toetus (ÜJT)
- Noore põllumajandustootja toetus (NPT)
- Tera- ja kaunvilja kasvatamise otsetoetus (TVK)
- Puu- ja kõõgivilja ning marjakultuuride kasvatamise otsetoetus (PKV)
- Seemnekartuli kasvatamise otsetoetus (SKT)
- Keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM)
- Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetus (MAHE)
- Ökoalade toetus (ÖKO)
- Ökosüsteemiteenuste säilitamise toetus (ÖST)
- Mesilaste korjeala toetus (MESI)

Strateegiakava 2023–2027 maaelu arengu toetused

- Loomade heaolu toetus (LHT)
- Ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL)
- Loomade tervist edendavate kõrgemate majapidamisnõuete toetus (KMN)
- Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse toetus (MAHEL)
- Turvas- ja erodeeritud mulla kaitse toetus (MULD)
- Põhjavee kaitse toetus (PÕHJAVESI)
- Pinnavee kaitse toetus (PINNAVESI)
- Pärandniidu hooldamise toetus (NIIT)
- Turvas- ja erodeeritud mullaga väärtusliku püsirohuma kaitse toetus (MULD-VPR)
- Põhjavee kaitse alal asuva väärtusliku püsirohuma kaitse toetus (PÕHJAVESI-VPR)
- Väärtusliku püsirohuma säilitamise toetus (VPR)
- Kohalikkus sorti taimede kasvatamise toetus (SORT)

Maaelu arengukava 2014–2020 toetused

- Ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL)
- Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK)

Sageli järgneb seirele intensiivne suhtlus taotlejatega ja vajadusel kohapeal käimine, et selgitada välja lõplik tulemus. Eelmise aasta uuendusena on kasutusel fotoäpp Iva, mille kaudu vajadusel küsitakse taotlejalt põllust asukohamärgisega fotot. PRIAs käib arendustöö, et 2025. aastast näeks taotleja kõiki oma põldudest tehtud pilte ka e-PRIA-s.

Soodustingimustel osutatavat nõuan-deteenust saavad pakkuda eksperdid, kellel on Maaelu Teadmuskeskuse (METK) hinnangul nõuandeteenuse osutamiseks piisavad teadmised ja kogemused. Kõikide nõustajate kontaktid, kelle teenuse kasu-tamisel on võimalik kasutada nõuandeteenuse osutamise toetust ja tasuda nõus-tajale vaid omaosaluse maksumus, on leitavad e-PRIA-s menüüpunktis „Nõuan-deteenused“ ja METKi kodulehel.

Taotluse esitamine PRIA teenindusbüroos

Pindala- ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluse esitamiseks saab kasu-tada PRIA maakondlikes teenindusbüroodes kliendarvuteid. Enne teenindusbüroosse tulemist palume eelnevalt broneerida aeg taotluse esitamiseks kas PRIA kodu-lehe kaudu aadressil pria.ee/broneering või helistades teenindusbüroosse. Teenin-dusbüroode kontaktid leiata aadressil pria.ee/teenindusburood. Küsimuste korral palume helistada PRIA pindala- ja looma-toetuste infotelefonil 737 7679.

Volitused andmise toetuste esitamiseks

Toetuse taotlejal on võimalik anda voli-tused usaldusväärsele isikule, kes tema eest saab toetuste taotlust esitada. Voli-tuse saab vormistada e-PRIA-s või soovitu-slikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel pria.ee → Registrid → Kliendiregister → Esindusõigused ja volitused.

Erandina (juhuil kui ei ole võimalik volitusi anda e-PRIA-s, digitaalselt allkirjastatult või paberil) saab füüsiline isik volitusi taotluse esitamiseks anda ka telefonil teel. Selleks palume helistada registrite osakonna infotelefonil 731 2311.

PRIA pindala- ja loomatootuste infotelefon 737 7679

PRIA põldude registri infotelefon 737 7660

2024. aastal antavate toetuste kohta saab täpsemat infot PRIA kodulehelt pria.ee/toetused/ strateegiakava-ning-arengukava-toetused-2024.